

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-740/23-J

Název	Základní škola a Mateřská škola Česká Bělá
Sídlo	582 61 Česká Bělá 300
E-mail	zs.ceskabela@tiscali.cz
IČO	70 981 329
Identifikátor	600 086 780
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Čepl
Zřizovatel	Městys Česká Bělá
Místo inspekční činnosti	Česká Bělá 13 a 300
Inspekční činnost na místě	25., 29. a 30. 5. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného podle školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a Mateřská škola Česká Bělá (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny. Aktuálně se v základní škole vzdělávalo 141 žáků, z nichž 11 bylo s potřebou podpůrných opatření

2. až 3. stupně a dva žáci byli s odlišným mateřským jazykem. V mateřské škole bylo zapsáno 54 dětí, z nichž dvě měly diagnostikované speciální vzdělávací potřeby. Povinné předškolní vzdělávání pihilo 18 dětí včetně jednoho s odkladem školní docházky. Zájmové vzdělávání poskytovala škola 50 účastníkům.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení školy vychází z ročních plánů práce a koncepce rozvoje na daný školní rok. Výrazným nedostatkem je zaměření těchto dokumentů na plánování práce a zajištění výchovně vzdělávacích aktivit v základní škole, činnost mateřské školy a školní družiny je opomíjena. Dílčí řídicí kompetence ředitel školy postupně účelně delegoval na další pedagogické pracovníky.

Sdílení informací v jednotlivých činnostech školy probíhá funkčním způsobem prostřednictvím každodenního osobního styku, vzájemné spolupráce a v příjemné atmosféře. Společná jednání pedagogických rad základní školy a mateřské školy nejsou realizována a nejsou předávány některé potřebné informace o chodu školy od ředitele směrem k mateřské škole, včetně případných opatření ke zlepšení kvality předškolního vzdělávání.

Nastavení kontrolního systému vykazuje nedostatky např. v oblasti povinné dokumentace. Kontrolní a hospitační činnost zástupkyně ředitele pro mateřskou školu probíhá méně efektivně v oblasti plánování, evaluace a využívání účinných metod a forem práce. V souvislosti s častou hospitační činností ředitele získávají učitelé základní školy podrobnou zpětnou vazbu ke kvalitě výuky. Podporováno je sdílení zkušeností prostřednictvím vzájemných hospitací. Sledováno a využíváno pro metodické vedení pedagogů je hodnocení výuky žáky (např. formou evaluačního dotazníku). Další vzdělávání je vhodně plánováno s ohledem na potřeby školy i zájem jednotlivých vyučujících, v mateřské škole však není dostatečně zaměřeno na plánování a využívání efektivních výukových metod.

Škola ve spolupráci se zřizovatelem věnuje náležitou pozornost vytváření prostorových a materiálních podmínek pro realizaci školních vzdělávacích programů. Byla vybudována nová učebna pro nejmenší děti v mateřské škole, ve výstavbě je venkovní hřiště, školní zahrada a přístavba, která umožní zřídit odborné učebny základní školy. Případný nedostatek počítačů v učebně informatiky je efektivně eliminován využitím notebooků nebo tabletů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Veškeré aktivity v mateřské škole probíhaly v klidné a příjemné atmosféře. Přístup učitelek byl empatický a vstřícný. V denním programu byly zakotveny prosociální aktivity (komunitní kruh, pravidla vzájemného soužití). Prostředí pro vzdělávání nebylo vždy dostatečně připravené. Pohybové aktivity byly zařazovány, ale některé v nevhodnou dobu.

Organizace pedagogického procesu byla méně funkční v důsledku absence jednoznačného nastavení plánování práce v jednotlivých třídách. Chyběla východiska pro poskytování individuální péče, a to především vzhledem k pedagogické diagnostice. Cíle vzdělávacích činností také většinou nebyly diferencovány s ohledem na věkové zvláštnosti dětí. Řízené činnosti během dne převládaly. Spontánní hry probíhaly v časově ohraničeném rozmezí a provázanost spontánních a řízených činností byla menší. V případě řízených aktivit převládala frontální práce. Chyběly prvky prožitkového a situačního učení, skupinová práce i dostatečný prostor pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení. Na těchto nedostatcích se částečně podílelo i nevhodné stanovení doby společného působení dvou učitelek.

Vnitřní režim byl nastaven. Byl dodržován interval mezi jídly, pobyt venku neprobíhal vždy dostatečně dlouho. Dětem byl také poskytován dostatečný prostor pro odpočinek a těm s menší potřebou spánku byla poskytována nabídka náhradních činností.

V rámci stanovených cílů hodin v základní škole učitelé rozvíjeli všechny požadované složky, jak prohlubování a rozvíjení znalostí a dovedností žáků, tak i jejich postojů. Při výuce zařazovali široké spektrum vyučovacích metod i forem. Zvolené tempo a organizace vyučování zohledňovaly a respektovaly vzdělávací potřeby jednotlivých žáků, přítomným žákům s podpůrnými opatřeními byla věnována potřebná péče respektující jejich specifické vzdělávací potřeby. Činnost asistentek pedagoga byla pro tyto i ostatní žáky přínosná. Žákům byly vytvářeny podmínky pro samostatnou aktivitu i kooperaci, vzájemnou diskusi i diskusi s učiteli a vyjádření vlastního názoru. Vzájemný respekt při komunikaci se pozitivně projevoval v příjemné pracovní atmosféře. Ne vždy se dařilo diferencovat učivo s ohledem na studijní potenciál zdatnějších žáků. Pro účelnou podporu žakovské představivosti a porozumění byly využívány názorné učební pomůcky a propojení probíraného učiva se situacemi z reálného života. Dostupná didaktická technika byla učiteli i žáky během hospitační činnosti využívána účelně, avšak v nižší míře.

Učitelé sledovali vývoj, proces učení a učební výsledky jednotlivých žáků a poskytovali průběžnou zpětnou vazbu k prováděným činnostem využitelnou k jejich dalšímu učení. Vedení žáků k sebehodnocení a vzájemné hodnocení bylo zaznamenáno pouze při skupinové práci a spíše na prvním stupni. Práce ve skupinách vedla žáky k rozvoji sociálních dovedností, kdy si žáci sami dokázali práci organizovat a řídit, a k řešení problémů s volbou vhodné strategie. Prezentačním výstupů z činnosti ve skupinách byli žáci vedeni k rozvoji komunikativních dovedností. Zhodnocení na konci vyučovacích hodin prováděli většinou učitelé s dostatečným zapojením žáků.

Sledované vzdělávání ve školní družině bylo zaměřeno na pravidelnou zájmovou činnost i spontánní aktivity, při činnostech byly díky individuálnímu přístupu k jednotlivým žákům rozvíjeny příslušné klíčové kompetence. Školní družina v průběhu školního roku realizovala vlastní zájmové aktivity, projekty a akce a vhodně tak doplňovala základní vzdělávání. Realizovaná zájmová činnost byla pro obohacení vzdělávací nabídky školy přínosná.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň dosahovaných výsledků dětí v jednotlivých oblastech učitelky průběžně monitorují prostřednictvím vedených záznamových archů (pedagogická diagnostika). Nebylo však zcela patrné, jak se s nimi dál pracuje a jakým způsobem jsou využívány v plánování.

Děti při vzdělávání prokazovaly potřebnou samostatnost, bez problémů se zapojovaly do společných aktivit, dokázaly provázat jednotlivé poznatky s reálným životem, vyvinout úsilí, soustředit se, reprodukovaly množství říkadel a písní. Přiměřeně věku a individuálním možnostem zvládaly pracovní a hygienické návyky. Přirozeně spolu komunikovaly, uměly požádat o pomoc, vyprávět a zapojit se do pohybových aktivit. Dokázaly si uklízet pomůcky, hračky a pracovat podle zadání.

Nejmladší děti se dobře adaptovaly na zvládání pobytu v jiném prostředí. Většinou respektovaly nová pravidla a strukturu činností, zřejmý byl důraz školy na jejich postupný rozvoj v oblasti komunikace a sebeobslužných činností. Škola také věnuje dostatečnou pozornost dětem v posledním roce před nástupem do základní školy.

Vzdělávací výsledky žáků jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány. Dobrou zpětnou vazbu o kvalitě dosahovaných výsledků přináší umístění v soutěžích. Hodnotných umístění

dosáhli reprezentanti školy v logické a zeměpisné olympiádě a olympijském víceboji. Pochvaly a ocenění žáků plní motivační charakter a převažují nad kázeňskými opatřeními. Externí hodnocení škola neprovádí a nemá tak srovnání s ostatními školami. Při neúspěchu žáků jsou přijímána adekvátní opatření, např. nabídka doučování. Škole se však nedaří motivovat všechny žáky, kteří by podporu potřebovali.

Informace o speciálních vzdělávacích potřebách žáků včetně aktuálních změn účelně zpracovává výchovná poradkyně a předává je ostatním pedagogům. Uplatňování podpůrných opatření sleduje návštěvami ve výuce a poskytuje konzultace v případě potřeby. Spolu s metodičkou prevence a ostatními pedagogy monitorují klima v jednotlivých třídách a přijímají vhodná opatření. Pozitivní dopad měla spolupráce s externími odborníky, s jejichž pomocí byla stabilizována situace ve třídě s výskytem 2. stadia šikany. Vzhledem k dobré znalosti všech žáků a jejich menšímu počtu se daří včas identifikovat změny v jejich chování a výsledcích a nastavovat vhodné postupy k řešení problémů. Návštěvami dětí ve škole a adaptačními kurzy žáků šestého ročníku je podporována adaptace na další stupeň vzdělávání.

Efektivita výchovně vzdělávacího procesu je podporována celou řadou výukových programů, besed, přednášek, exkurzí a projektů. Přínosné je zařazení aktivit podporujících udržitelný rozvoj a badatelský přístup.

Promyšleně je využívána spolupráce např. s místními spolky a Policií ČR. Kvalitní vzájemné vztahy s rodiči jsou posilovány nejen denní komunikací v mateřské škole, v průběhu třídních schůzek a individuálních konzultací, ale také prostřednictvím pořádání různých vystoupení. Oboustranně přínosné jsou společné akce, na nichž se rodiče dětí aktivně podílejí (např. Drakiáda, tvořivé dílny).

Závěry

Vývoj školy

- Došlo ke změně na postu ředitele školy.
- Průběžně dochází ke zkvalitňování materiálních a prostorových podmínek školy.

Silné stránky

- Příjemné prostředí a vstřícná výchovně vzdělávací atmosféra podporují rozvoj očekávaných sociálních kompetencí dětí a žáků.
- Kvalitní práce školního poradenského pracoviště přispívá k účinné prevenci nežádoucího chování žáků.
- Spolupráce mateřské školy se zákonnými zástupci.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V oblasti řízení nevěnuje ředitel školy odpovídající pozornost všem součástem organizace a důsledné kontrole.
- Nejsou realizována společná jednání pedagogických rad základní a mateřské školy a nejsou předávány některé potřebné informace od vedení k mateřské škole.
- Při vzdělávání v mateřské škole jsou používány málo pestré metody a formy práce.
- Plánování vzdělávání v mateřské škole nevychází důsledně ze školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a z diagnostiky dětí a není dostatečně nastaven systém evaluace naplňování plánu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Při plánování a vyhodnocování v oblasti řízení věnovat přiměřenou pozornost všem součástem organizace a nastavit účinný kontrolní systém.
- Účelně realizovat společná jednání pedagogických rad základní a mateřské školy s cílem sdílet potřebné informace všemi relevantními účastníky.
- Další vzdělávání učitelek mateřské školy cíleně zaměřit na využívání pestrých metod a forem práce.
- Nastavit systém plánování v mateřské škole tak, aby důsledně vycházel ze školního vzdělávacího programu a pedagogické diagnostiky a stanovoval jasné pokyny pro třídní plánování a evaluaci.
- Diferencovat učivo s ohledem na individuální vzdělávací potřeby všech žáků a vytvářet tak podmínky pro využívání jejich studijního potenciálu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje školy 2022–2023, ze dne 23. 8. 2022
2. Plán práce na školní rok 2022–2023, ze dne 23. 8. 2022
3. Hospitační záznamy, školní roky 2020/2021 až 2022/2023
4. Dokumentace školního poradenského pracoviště
5. Zápisy z jednání metodických komisí od 29. 8. 2019
6. Rozvrhy hodin, školní rok 2022/2023
7. Evaluační dotazníky žáků
8. Dokumentace školní družiny

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Václav Čech, školní inspektor

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková, školní inspektorka

Mgr. Eva Švihálková, školní inspektorka

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.